

newsbeast

WEEKEND 10:16 - 11/06/2017

Το θώρηκτό Αβέρωφ, ο... Παρθενώνας της θάλασσας, αναγεννάται

Το newsbeast.gr επισκέφτηκε το πλοίο-ιστορία στο
ναυπηγείο του Σκαραμαγκά

«Εν ονόματι του Δικαίου πλέω μεθ' ορμής ακαθέκτου και με πεποίθησιν προς την νίκην». Αυτό το κομμάτι του σήματος του Ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη κατά την έναρξη της ναυμαχίας της Έλλης, από το «Αβέρωφ» προς τον υπόλοιπο στόλο και την κυβέρνηση στην Αθήνα, θα μπορούσε να είναι και το σύνθημα για την σύγχρονη αναγέννηση της χώρας μας.

Το newsbeast.gr είχε την ευκαιρία να επισκεφτεί τον «τυχερό μπαρμπά-Γιώργη» στο ναυπηγείο Σκαρμαγκά όπου οι εργαζόμενοι εκεί πραγματικά έχουν δώσει τον καλύτερό τους εαυτό στις εργασίες συντήρησής του, συγκινημένοι από την ιστορικότητα και τον συμβολισμό που έχει αυτό το πλοίο.

Ένα πλοίο για το οποίο εργαζόμενοι των ναυπηγείων, σύμφωνα με το περιοδικό «Ναυτική Ελλάς», είπαν κατά την στιγμή της εισόδου στην δεξαμενή συντήρησης: «Είναι τιμή μας να δουλέψουμε για αυτό το καράβι», «Αυτό το καράβι είναι η Ελλάδα», «Είναι σαν τον Παρθενώνα».

Με όλες τις μνήμες που έχει αυτό το σκαρί αποτυπωμένες επάνω του και την πορεία του μέχρι τώρα, είναι πραγματικά σαν την Ελλάδα. Ότι και να γράφεις για αυτό το πλοίο κινδυνεύεις σοβαρά να είναι λίγο...

Πρόκειται για το μοναδικό θωρηκτό ή για την ακρίβεια θωρακισμένο-Καταδρομικό από την εποχή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου που υπάρχει ακόμα σε όλο τον κόσμο. Κάθε του γωνιά είναι ποτισμένη με αγωνίες, ιδρώτα, αίμα αλλά και χαρές. Προσπαθώντας να βάλεις δυο αράδες στην σειρά νοιώθεις το «Αβέρωφ» να σε πλακώνει με όλο του το φυσικό και ιστορικό εκτόπισμα αλλά και παράλληλα να σου φωνάζει: «Ελα μαζί μου μπορούμε να καταφέρουμε τα πάντα!».

Ο «τυχερός μπαρμπά-Γιώργης» είναι πραγματικά ένα πλοίο-σύμβολο που κατάφερε πολλά πράγματα μόνο του. Σε όποια αποστολή του ανατέθηκε βγήκε πάντα νικητής. Επί της ουσίας χάριν στα κανόνια του, την ταχύτητά του και την ναυτοσύνη του πληρώματός του και βέβαια του κυβερνήτη του, η Ελλάδα απελευθέρωσε το Αιγαίο μετά από 400 χρόνια σκλαβιάς. Είναι ένα πλοίο που δεν υπέστειλε ποτέ την σημαία του...

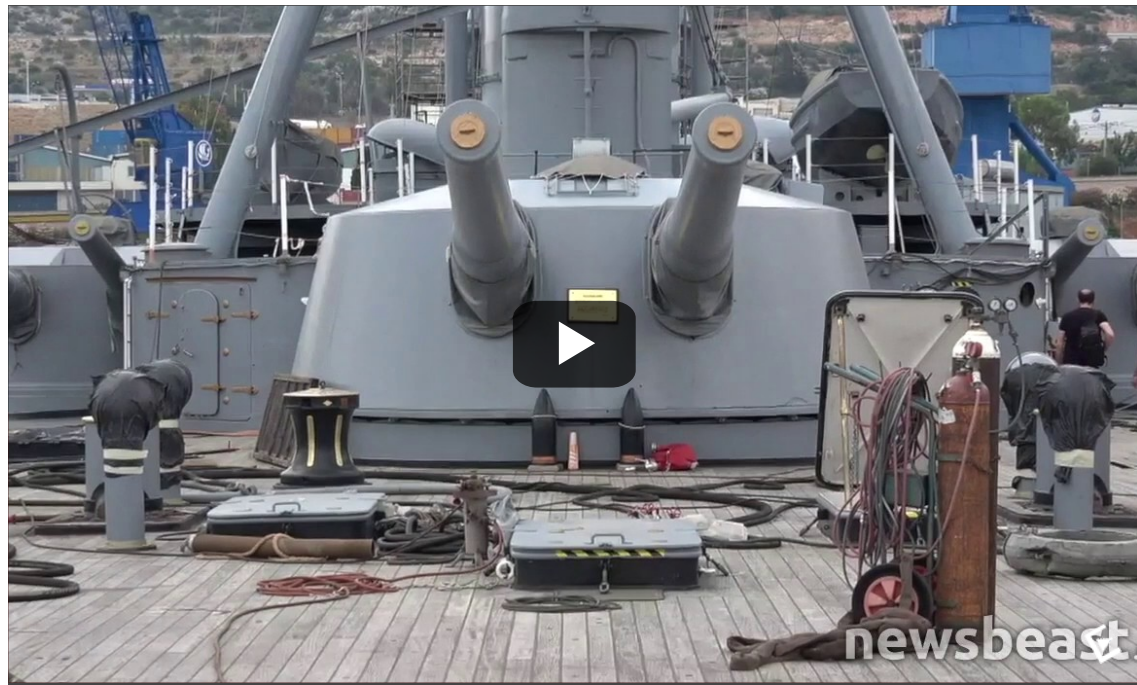
Από τον Απρίλιο το θωρηκτό «Αβέρωφ» περνά από εργασίες βαριάς συντήρησης προκειμένου να συνεχίσει να επιπλέει και για τις επόμενες δεκαετίες. Το μικρό ταξίδι του από το Φάληρο έως το ναυπηγείο Σκαρामαγκά, με τα ρυμουλκά να του δίνουν την απαραίτητη ώθηση, αναγέννησε το όνειρο πολλών, κάποια στιγμή το «Αβέρωφ» να αποκτήσει και πάλι την δυνατότητα να κάνει ένα ταξίδι στα νησιά του Αιγαίου.

Να επισκεφτεί τα λιμάνια των νησιών που απελευθέρωσε. Ένα ταξίδι... Μα τί ταξίδι πραγματικά θα ήταν αυτό! Μόνο κάποιος βαθιά κακοπροαίρετος δεν θα συγκινούνταν να ξαναέβλεπε αυτό τον σεβάσμιο και μπαρουτοκαπνισμένο «γέροντα» να βγαίνει από το λιμάνι στο αρχιπέλαγος και να έστελνε το συμβολικό μήνυμα απέναντι: «Είμαι ακόμα εδώ το νου σας». Ειδικά το 2021 στα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Τι θέαμα και τί μήνυμα θα ήταν αυτό! Όλα γίνονται όταν υπάρχει όραμα, θέληση και ένωση των προσπαθειών από όλους τους Έλληνες.

Στην παρούσα φάση όμως για να προσγειωθούμε στο σκληρό σήμερα, αυτό που χρειάζεται ο «Αβέρωφ» είναι η αγάπη των Ελλήνων για μια ακόμα φορά, ώστε να βρεθούν τα χρήματα για την ολοκληρωτική συντήρησή του, καθώς ενώ έχει βρεθεί από χορηγίες το μεγαλύτερο μέρος των αναγκαίων χρημάτων, χρειάζονται ακόμα περί τις 300.000 ευρώ για να αλλαχτεί το ξύλινο κατάστρωμα στην πλώρη και την πρόμνη που είναι σε άσχημη κατάσταση και να ελεγχθεί το σιδερένιο κατάστρωμα από κάτω.

Ο κυβερνήτης του πλοίου Αρχιπλοίαρχος Σωτήρης Χαραλαμπίδης είναι αισιόδοξος πως θα βρεθεί λύση και χρήματα για όλα, μιας και το «Αβέρωφ» έχει από την πρώτη στιγμή που υψώθηκε σε αυτό η Ελληνική σημαία, τις ευχές όλου του Ελληνικού λαού.

Η απόκτηση του θρυλικού θωρηκτού

«Δέκα χρόνια μετά τον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897 το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό διέθετε μια ελάχιστη δύναμη απαραιτωμένων τορπιλοβόλων και τριών γαλλικών θωρηκτών που είχαν κατασκευασθεί το 1889. Η επιτακτική ανάγκη για τη δημιουργία αξιόμαχου στόλου είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση του στόλου - στα τέλη του 1908 - με τέσσερα καινούρια αγγλικά και τέσσερα γερμανικά αντιτορπιλικά. Σε αυτά επρόκειτο να προστεθεί το θωρακισμένο-Καταδρομικό «Γ. Αβέρωφ», η Δόξα του Πολεμικού Ναυτικού.

Για την ανανέωση του Στόλου η τότε κυβέρνηση Μαυρομιχάλη είχε απευθυνθεί στα Ναυπηγεία Ορλάντο στο Λιβόρνο της Ιταλίας, όπου εκείνη ακριβώς την εποχή κατασκευαζόταν ένα θωρακισμένο-καταδρομικό το οποίο είχε παραγγελθεί και επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί από το Ιταλικό Ναυτικό. Όμως, η ακύρωση της παραγγελίας από τη μεριά των Ιταλών και η άμεση προκαταβολή του 1/3 της συνολικής αξίας του πλοίου επέτρεψαν την απόκτηση του θωρηκτού από την Ελλάδα. Το ποσόν της προκαταβολής προήλθε από τη διαθήκη του Γεωργίου Αβέρωφ και ανήρχετο σε 8.000.000 εκατομμύρια χρυσές δραχμές, ενώ το υπόλοιπο ποσό των 15.650.000 χρυσών δραχμών καλύφθηκε από το Ταμείο Εθνικού Στόλου (Τ.Ε.Σ.). Η κυβέρνηση δαπάνησε 23.650.000 δρχ. για την απόκτηση του.

Τα 8.000.000 δρχ. προέρχονταν από το 20% της συνολικής κληρονομιάς του Γεωργίου Αβέρωφ, που παραχώρησε με τη διαθήκη του στο Ταμείο Εθνικού Στόλου το 1899 (χρονολογία δημοσίευσης της διαθήκης). Η διαθήκη όριζε ότι το 1/5 της περιουσίας του (20 μερίδια) παραχωρείται για τη ναυπήγηση ισχυρού καταδρομικού πλοίου που θα φέρει το όνομα του και διασκευασμένο κατά τέτοιον τρόπο ώστε να χρησιμεύει ως Εκπαιδευτικό πλοίο Σχολής Ναυτικών Δοκίμων προς την πρακτική και θεωρητική τελειοποίηση αυτών. Το υπόλοιπο ποσό 14.300.000 καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από το Ταμείο Εθνικού Στόλου (Τ.Ε.Σ.). Αξίζει να σημειωθεί ότι και οι Τούρκοι είχαν ενδιαφερθεί για την αγορά του πλοίου!

Το 10.200 τόνων θωρακισμένο εύδρομο (όπως ακριβέστερα περιγράφεται) είχε ιταλικές μηχανές 19.000 ίππων, 22 γαλλικούς λέβητες, γερμανικές γεννήτριες και αγγλικά πυροβόλα 190 και 234 χιλιοστών τύπου ARMSTRONG. Η μέγιστη ταχύτητα που ανέπτυξε το θωρηκτό ήταν 23 κόμβοι. Το «Γ. Αβέρωφ» καθελύστηκε στις 12 Μαρτίου (27 Φεβρουαρίου με το παλαιό ημερολόγιο) 1910 και την 1 Σεπτεμβρίου 1911 κατέπλευσε στο Φάληρο, όπου έγινε δεκτό από τους Έλληνες με ενθουσιασμό.

Οι πιο λαμπρές στιγμές στην ιστορία του «Αβέρωφ»

Θωρηκτό Γ. Αβέρωφ 4λεπτο Ιστορικό from Θωρηκτό Γ.ΑΒΕΡΩΦ on Vimeo.

Το Θωρηκτό δεν άργησε να γνωρίσει το βάπτισμα του πυρός. Τον Οκτώβριο του 1912, με την έναρξη του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου, το «Γ.Αβέρωφ», επικεφαλής του Στόλου του Αιγαίου υπό τον Ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη, απέπλευσε προς τα Δαρδανέλια. Κατέλαβε τη Λήμνο και στον όρμο του Μούδρου εγκαταστάθηκε το προχωρημένο αγκυροβόλιο του Στόλου. Ακολούθησε η κατάληψη του Αγίου Όρους, των νησιών του βορείου και ανατολικού Αιγαίου (Θάσος, Σαμοθράκη, Ίμβρος, Τένεδος, Αγ. Ευστράτιος, Μυτιλήνη, Χίος).

Η σύγκρουση με τον τουρκικό στόλο ήταν πλέον αναπόφευκτη. Ο Ναύαρχος Κουντουριώτης έδωσε επιθετικό χαρακτήρα στον ελληνικό σχεδιασμό. Διέταξε το στόλο του να αρχίσει να πλέει από βορρά προς νότο, οπότε ο οθωμανικός στόλος εμφανίσθηκε στην έξοδο των Στενών. Τότε, ο Κουντουριώτης απηύθυνε το περίφημο σήμα του στα ελληνικά πλοία που συνέπλεαν με το «Γ. Αβέρωφ»: «Με την δύναμιν του Θεού και τας ευχάς του Βασιλέως μας και εν ονόματι του Δικαίου πλέω μεθ' ορμής ακαθέκτου και με πεποίθησιν προς την νίκην εναντίον του εχθρού του Γένους». Η έκβαση των Ναυμαχιών της Έλλης (3 Δεκεμβρίου 1912) και της Λήμνου (5 Ιανουαρίου 1913) που ακολούθησαν, διέλυσε τις προσδοκίες του Σουλτάνου και της Υψηλής Πύλης για τον έλεγχο του Αιγαίου. Ο οθωμανικός στόλος δεν θα επιχειρούσε πια νέα έξοδο στο Αιγαίο.

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι του 1912-13 αποτελούν αναντίρρητα την πλέον ένδοξη πολεμική περίοδο του θωρηκτού «Γ. Αβέρωφ». Με την έναρξη των εχθροπραξιών, τον Οκτώβριο του 1912, ο ελληνικός στόλος κλήθηκε να πετύχει έναν ιδιαίτερα δύσκολο συνδυασμό πολλαπλών στόχων: να εμποδίσει την έξοδο του οθωμανικού στόλου στο Αιγαίο, να αποκτήσει την κυριότητα των νησιών του βορειοανατολικού Αιγαίου, να εμποδίσει τη μεταφορά οθωμανικών στρατευμάτων και εφοδίων προς τα ηπειρωτικά μέτωπα των Βαλκανίων, καθώς και να προστατεύσει τις αντιστοιχείς θαλάσσιες μεταφορές της Ελλάδας και των συμμάχων της.

Η επιτυχής έκβαση των ελληνικών επιτελικών σχεδιασμών ήταν αποτέλεσμα τριών κυρίως παραγόντων: των αυξημένων επιχειρησιακών δυνατοτήτων που διέθετε το νεότευκτο θωρηκτό, της αναμφισβήτητης ηγετικής ικανότητας και τόλμης του Ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη, όπως και του υψηλότατου ηθικού των ελληνικών πληρωμάτων όλου ανεξαιρέτως του ελληνικού στόλου. Η επιτυχής κατάληψη των νησιών του βορειοανατολικού Αιγαίου και η κατίσχυση των ελληνικών όπλων στις Ναυμαχίες της Έλλης και την Λήμνου είχαν ως αποτέλεσμα ο «Γ. Αβέρωφ» να αποκτήσει διαστάσεις συμβόλου στη λαϊκή μνήμη: ένας μύθος είχε πια γεννηθεί.

Η συνέχεια του θρύλου

Το 1917 η Κυβέρνηση του Ε. Βενιζέλου αποφάσισε να συμμετάσχει στον Α Παγκόσμιο Πόλεμο, στο πλευρό των Συμμάχων. Με το τέλος της παγκόσμιας σύρραξης -Οκτώβριος 1918- η Τουρκία συνθηκολόγησε (ανακωχή του Μούδρου) και η Ελλάδα βρέθηκε στην πλευρά των νικητών. Το «Γ. Αβέρωφ» κατέπλευσε στην Κωνσταντινούπολη και εκεί ύψωσε την ελληνική σημαία ως μία από τις νικήτριες δυνάμεις του Μεγάλου Πολέμου.

Συμπερασματικά, ο πλήρης έλεγχος της Μεσογείου από το συμμαχικό ναυτικό και η επιτυχία της συμμαχικής ναυτικής στρατηγικής, που απέβλεπε στον αποκλεισμό του στόλου των Κεντρικών Δυνάμεων στην Αδριατική και του τουρκικού στον Βόσπορο, στηρίχτηκε σε μεγάλο βαθμό σ' αυτά ακριβώς τα πλήγματα που είχε επιφέρει ο ελληνικός στόλος και το «Γ. Αβέρωφ» στην Κωνσταντινούπολη και η ύψωση της ελληνικής σημαίας αποτέλεσαν τη δικαίωση του θάρρους και της αυταπάρνησης του ελληνικού πολεμικού στόλου στον αγώνα για εθνική ολοκλήρωση, σύμβολο πλέον ναυτικής τόλμης και ηρωισμού, διέγειρε τη συλλογική φαντασία και τα οράματα του Ελληνισμού.

Μετά την υπογραφή των συνθηκών ειρήνης το «Γ. Αβέρωφ» μαζί με τον υπόλοιπο στόλο μετέφερε τα ελληνικά στρατεύματα στην Ιωνία. Οι εξελίξεις των επιχειρήσεων στη Μικρά Ασία διέγραψαν γρήγορα αρνητική πορεία που κατέληξε στην Καταστροφή του '22. Το «Γ. Αβέρωφ» βρέθηκε ξανά στα μικρασιατικά παράλια, τούτη τη φορά για να βοηθήσει στη μεταφορά των στρατευμάτων και του ξεριζωμένου ελληνικού στοιχείου.

Με την έναρξη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου το θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ» τέθηκε και πάλι επικεφαλής, ως ναυαρχίδα του ελληνικού πολεμικού στόλου. Μετά ωστόσο τη κατάρρευση του μετώπου, τον Απρίλιο του 1941, το Υπουργείο Ναυτικών διέταξε την αυτοβύθιση του θωρηκτού, προκειμένου να μην περιέλθει στα χέρια του εχθρού. Στην καρδιά και στο φρόνημα των ελληνικών πληρωμάτων, η αναχώρηση των εναπομεινάντων πλοίων του στόλου στην Αλεξάνδρεια ήταν αδιανόητο να γίνει χωρίς την ασφαλή συντροφιά του «Μπάρμπα Γιώργη», του ηρωικού θωρηκτού «Γ. Αβέρωφ», όπως ήταν συνηθισμένο να ονομάζεται από τα πληρώματα.

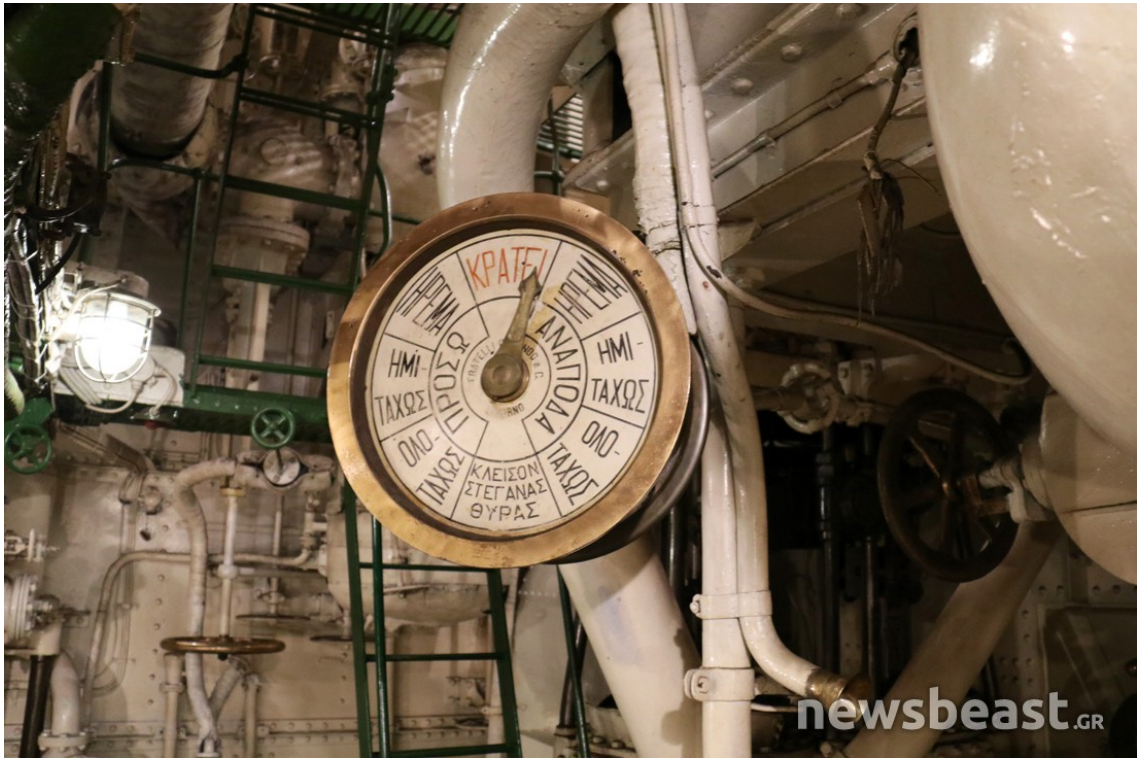
Έτσι λοιπόν, μετά τον επιτυχή κατάπλου του θωρηκτού στην Αλεξάνδρεια, το πλοίο κατευθύνθηκε στη Βομβάη για γενική επισκευή και επιθεώρηση. Αρχικά το «Γ. Αβέρωφ» δραστηριοποιήθηκε στον Ινδικό Ωκεανό, με αποστολή την προστασία νηοπομπών, που κατευθύνονταν από τη Βομβάη στο Άντεν. Στο τέλος του 1942 ο «Γ. Αβέρωφ» κατέπλευσε στο Πορτ Σάιντ, όπου συμμετείχε σε αποστολές προστασίας λιμένων. Με την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής στα τέλη του Σεπτεμβρίου του 1944 και ύστερα από απουσία σχεδόν τεσσάρων ετών, ο ένδοξος «Γ. Αβέρωφ» επέστρεψε στις 16 Οκτωβρίου 1944 το απόγευμα στην Ελλάδα, φέρνοντας μαζί του την τότε εξόριστη ελληνική κυβέρνηση και αγκυροβόλησε πανηγυρικά στον φαληρικό όρμο.

Στο χρονικό διάστημα 1947 έως 1949 το θωρηκτό έγινε Αρχηγείο Στόλου στο Κερασίни. Όμως, το πλοίο είχε «γεράσει» και το 1952 διατάχθηκε ο παροπλισμός του. Από το 1957 μέχρι το 1983, το θωρηκτό βρέθηκε πρυμοδετημένο στον Πόρο. Το 1984 το Πολεμικό Ναυτικό αποφάσισε να το αποκαταστήσει. Μετά από τριάντα χρόνια στο περιθώριο, το θωρηκτό ξεκίνησε τη νέα του πορεία. Την ίδια χρονιά το πλοίο ρυμουλκήθηκε από τον Πόρο και κατέληξε στο Φάληρο, όπου άρχισαν οι εργασίες αποκατάστασής του. Το μέγεθος της δαπάνης για τη σταθεροποίηση – αποκατάσταση από το 1985 μέχρι σήμερα είναι μεγάλο και ένα μεγάλο μέρος των δαπανών προήλθε από δωρεές ιδιωτών. Ως «πλοίο εν ενεργεία», το θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ» στέκεται σήμερα αγέρωχο, φωτεινό σύμβολο της ελληνικής ναυτοσύνης και του πολεμικού ηρωισμού. Στην τελευταία του μάχη, αυτή της ιστορικής μνήμης, το «Γ. Αβέρωφ» βγήκε για άλλη μια φορά νικητής.

Weekend Special

ΔΕΙΤΕ ΟΛΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΦΙΛΟΥΣ ΣΤΗΛΗΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ TAGS